

A szeparatisták kormányát elismerik a szövetségesek.

Koblenzben a szeparatisták megalakították az ideiglenes kormányt. A miniszterelnök Mathes, Hoemann pfalzi főbiztos. A külügyi tárca beiktatásáról nem döntöttek.

Tirard, a szövetségek Rajna-bizottság elnöke értesítette a német hivatalnokokat, hogy a szövetségesek elismerik a szeparatisták kormányát, amennyiben a hatalom tényleges birtokában van. Mikor Mathes bemutatja az új Rajna-köztársaság ideiglenes kormányának tagjait, a szövetségek Rajna-bizottság elnökének, a Petit Párisien koblenzi tudósíója beszélt

Methessel, aki a szeparatista-mozgalom ismert vezére. Elmondta Mathes, hogy Koblenz megszállását 12.000 felfegyverzett szeparatista hajtotta végre. Hatalmukba kerítették a rendőrséget, a postát és távirót, csőtörőkön este 6 órakor már kezükben volt a kormányhatalom. A szeparatista-haderő parancsot kapott, hogy csak vérsó esetében nyuljon fegyverhez, vagyis, ha megtámadják. Rendőreinket épp úgy fogjuk felfegyverezni, mint a német birodalmi kék rendőrség volt, de embereink fehér karszalagot fognak viselni.

„Igen humánus volt a létszámapasztó bizottság...”

(A Szeged tudósítójától.) A városi létszámapasztó bizottság határozatát, amelyről a polgármester tulságosan általános jellegű nyilatkozata alapján annak idején beszámoltunk, dr. Aigner Károly főispán személyesen vitte fel Budapestre és adta át a belügyminiszternek, akivel szóbelileg közölte észrevételeit is. A főispán pénteken este érkezett vissza Budapestről és szombaton már megjelent hivatalában. Megkérdeztük, hogy a létszámapasztó bizottság határozatát milyen kommentárral közölte a belügyminiszterrel. Kérdésünkre a főispán a következőket mondotta:

— A belügyminiszter azért kérte a főispánokat, hogy megjegyzéseiket szóbelileg terjesszék elő, mert ezt a kérdést szigorúan bizalmasan kezeli. Éppen ezért nem közölhetem a nyilvánossággal észrevételeimet, csupán annyit mondhatok, hogy a szegedi létszámapasztó bizottság határozata nem elégíti ki a törvény szigorú rendelkezéseit, mert csak kilencvenkilencel csökkentette a városi alkalmazottak létszámát, ami az előírt husz százalék helyett a meglévő létszámnak alig tizenhárom és fél százalékos csökkentését jelenti és ezt is csak úgy, hogy többek között negyven olyan utcaszepőt és tizenhat olyan kórházi ápolónőt bo-

csátott el, akiket már régebben elbocsátottak. A bizottság határozatának mindenestre igen humánus volt a tendenciája, de sajnos, az ország helyzete megkivánja, hogy a törvényt lehetőség szerint bizonyos merevséggel hajtsák végre, anélkül azonban, hogy ez a város háztartási egyensúlyának és a közigazgatásnak rovására essék. Javaslatomban, melyet előterjesztettem, ilyen értelmű megoldást igyekeztem kidomborítani és úgy vélem, hogy annak elfogadása esetén úgy az állam, mint a város érdekei megfelelő összhangban nyernek kielégülést.

A főispán nyilatkozata és a polgármestertől nyert információk alapján készült régebbi tudósításunk között bizonyos ellentét mutatkozik. A polgármester ugyanis annak idején százhusz állás megszüntetéséről beszélt, a főispán pedig csak kilencvenkilencről tud. A polgármester egyébként már meggyőződött róla — mint érdeklődésünkre kijelentette —, hogy a bizottság valóban csak kilencvenkilenc állás megszüntetését határozta el.

A létszámcsökkentő törvény értelmében az elbocsátandó alkalmazottak fölmondását legkésőbb október harmincegyedikéig kézbesíteni kell, tehát a belügyminiszter döntése négy napon belül megérkezik.

A szegedi kereskedők építkezési akciója.

(A Szeged tudósítójától.) Az ellenzék erőteljes akciójának eredményeképpen remélhető, hogy a kormány lényegesen enyhíti az új lakásrendeletet. A tervezett lakbér- és üzletbéremelés, valamint a szabad felmondás tülhamarra tervezett ideje elleni küzdelemből tevékeny részt vett ki magának az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés is, melyel a Szegedi Kereskedők Szövetsége állandó érintkezést tart fenn. Vértés Miksa, a szövetség ügyvezető-elnöke az elmúlt héten jelen volt az OMKE elnökségének az e tárgyban szinte naponként tartott ülésein és érdeklődésünkre a következőket mondotta Budapesten szerzett impresszióiról:

— Az OMKE maga is eljár a kereskedelmi minisztérium az üzletbérek mérséklése és a szabadítás idejének tisztázása ügyében és a kereskedőtársadalom bizonyosra veszi, hogy a felhozott nyomós érvek hatása alatt az üzletbérek tervezett emelését lényegesen csökkentik a most készülő rendeletben és hogy a folszabadítás kérdésében is jelentős engedmények lesznek. Mindenesetre nagyon fontos, hogy a Szegedi Kereskedők Szövetsége sürgősen foglalkozzon a lakáskérdéssel és jól előre gondoskodjék érdekeinek biztosításáról, még pedig úgy, hogy a budapesti kereskedőtársadalom mintájára keressen módot arra, hogy a magánlakásokból kilakoltatandó kereskedelmi irodák és üzletek azonnal kopjanak megfelelő helyiséget.

— A szövetség elnöksége rövidesen két ülést tart és Balogh Károly tanácsnokkal, a város építési ügyosztályának vezetőjével lefolytatott előzetes megbeszélés alapján a város belső részének egyes földhasználati közterületeire a Püspök-téri bazárépülethez hasonló helyiségek építésének tervével foglalkozik, a kereskedelmi irodák és üzletek elhelyezése érdekében. Így számos olyan magánlakás szabadulna fel, amelyben jelenleg üzletek és irodák vannak. A szövetség akcióit indít ezenkívül az iránt is, hogy a kereskedők a maguk és alkalmazottaik számára új lakásokat építsenek a kedvezményes építkezési hitel felhasználásával. Ez a terv találkozik Balogh Károlynak most készülő tervével, amely rövidesen a tanács elé kerül.

Balogh Károlynak az a terve, hogy a Petőfi Sándor-sugárút végén, a közbúgóhid előtt elterülő térségen hetvenkét hatszáznegyszögletes ház helyet létesítsen a város kertváros céljaira. Véleményem szerint, ha a tanács elfogadja Balogh Károly javaslatát, a kertváros terve már a jövő évben megvalósul. A Kereskedők Szövetsége gondoskodik majd arról, hogy a kertváros mielőbbi felépítése érdekében a szükséges részvénytársaságot létrehozza. Véleményem szerint a szegedi kereskedők legalább harminc kertesházat felépítenek, természetesen csak akkor, ha a város biztosítja azokat az előfeltételeket, amelyek az építkezési kedvet előmozdítják. Balogh Károlynak az a terve, hogy a kertváros részére az összes közműveket, a vízellátást, csatornázást, világítást a város biztosítsa.

— Megvagyok győződve arról, hogy Szeged város kereskedőtársadalmát a legnagyobb áldozatkészséggel karolja fel ezt a tervet és minden erejével igyekszik megvalósítására, mert minden kereskedőnek érdeke az, hogy úgy maga, mint alkalmazottai olyan helyen lakjanak, ahol a felmondás és a lakbéremelés állandó réme nem fenyegeti őket. A szövetség az akcióit a legrövidebb időn belül megindítja és az akció megszervezésére mint a kereskedelem, ipar és gyáripár képviselőjét, az iparkamarát kéri fel. A megalakítandó építkezési érdekeltség vezetését a szövetség magának tartja fenn.

Balogh Károly terve a városfejlesztés programjába vág. Reméljük, hogy nem törik majd meg a tanács közömbösségén, hiszen minden lehetőséget ki kell aknázni a rettenetes lakásínség enyhítése érdekében. A kertváros terve pedig ilyen lehetőség.

— Visszahívják a budapesti francia követet. A párisi lapok jelentik, hogy Doucet budapesti francia követet, hír szerint, Franciaország vatikáni nagykövétévé fogják kinevezni.

— Olasz-török-bolgár szövetség. Román politikai körökben nagy riadalommal tárgyalják néhány nap óta egy török lap híret egy olasz-török-bolgár alban szövetség közeli megalakulásáról. Ha a török lap hírei igazak, úgy a román külpolitika egy újabb fiaszkóját jelenti.

Gujtogatásért elítélt asszony.

(A Szeged tudósítójától.) Lajtos Anna 27 éves napszámos ez év augusztus 16-án reggel 5 és 6 óra között idősb Joó Sándor Makó melletti tanyáján levő szalmakazlakat fölgyújtotta. A napszámos asszonyt Csértus Mihály 60 éves földmives — akivel vadházasságban élt — vérséssel kényszerítette a gujtogatásra, mivel Joó Sándorral többször igen erősen összetűződött. Azóta Csértus Mihály elhalálozott, az ügyészség pedig gujtogatás büntetése miatt vádat emelt Lajtos Anna ellen. A törvényszék Pókaytanácsa szombaton délelőtt tartotta meg ebben az ügyben a főtárgyalást.

Lajtos Anna sápadtan és remegve ül a vádlottak padján, amikor a bíróság bevonul, többször mélyen felsóhajt. Az elnök ismerteti a vádat, majd megkérdezi a vádlottól, hogy bűnösnek érzi-e magát? Lajtos Anna megremeg, egészen halk hangon mondja aztán:

— Bűnös vagyok...

Aztán elcsukló szavakkal mondja el a gujtogatás részleteit.

— Együtt életem egy öreg emberrel — kezd, Csértus Mihállyal. Ez mondta nekem, hogy csináljak kárt Joó Sándornak. Megvert sokszor... Agyonüt, mondta, ha nem teszem meg. Megtettem. Szomszédok voltunk Joóékka. Szolgálni jártam hozzájuk. Azt ígérte Csértus, hogy ha megteszem, akkor rám írja három és fél hold földjét. Együtt mentünk át a Joó-tanyára. Az öreg kócot vett ki a paplanból. A kukoricásba mentünk. Csértus meggyújtotta a csóvdát és én beletettem a kazalba.

Mire ide ér az asszony, zokogni kezd. Az elnök megkérdezi, hogy miért mondta akkor Joóéknak, hogy munkások gujtolták föl a kazlakat.

— Ki gujtotta fel — kérdezi az elnök, maga, vagy...

— Én — mondja az asszony és ezt nem a szavaiból lehet érteni, olyan halkán beszél, hanem csak a fejének mozdulatából.

Idősb Joó Sándor büszke és egyenes vallomása következik. Egyszer nála mosott a vádlott, odajött Csértus és szidni kezdte az asszonyt, aztán pefonlított. Fölkapta Lajtos Annát és elindult vele. (Lajtos Anna hangosan zokog). Utána ment ekkor — folytatta Joó Sándor — és kiszabadította az asszonyt Csértus kezéből. Ekkor őt is megütötte Csértus és ezt mondta:

— Ezt nem felejttem el, szomszéd...

Elmondja még, hogy Csértus iszákos, részeges volt, hallomásból tudja, hogy sokszor megverte a vádlottat.

Az ügyész: További tanuvallomásoktól előllok. A bíróság ezután mellőzi a megidézett tanúk kihallgatását.

Ezután az ügyész tartja meg vádbeszédét. Nem tekinthető a beszámíthatatlanság, ajándékért gujtogatott a vádlott. Ítéletet kér.

Dr. Marton Sándor védő: Fölmentést kér. Ellenállhatatlan kényszer alatt cselekedett a vádlott. Csértus fenyegette őt. Ez az ember vádállat volt, ütötte-verte az asszonyt. (Lajtos Anna felzokog.) Két gyermeke van ennek az asszonynak és ezért nem hagyta ott Csértust, nem tudta őket másképp eltartani. Ezért tűrte a szenvedést. Az ajándékígéret csupán arra volt jó, hogyha nem lett volna elég a fenyegetés. Nem lehet ezt az asszonyt elítélni, a valódi bűnös Csértus. Fölmentést kér.

A bíróság rövid tanácskozás után kihirdeti ítéletét.

Bűnösnek mondták ki Lajtos Annát a gujtogatás büntetében és ezért egyévi börtönre ítélték, amihez háromévi hivatalvesztés is hozzájárul. Az indoklásban kimondja a bíróság, hogy azért nem alkalmazták az 5—10 évi börtönt, mivel figyelembe vették a kényszerítést.

A védő felebbezést jelent be az ítéletért, az ügyész a 92. szakasz alkalmazásáért.

E után a bíróság — az ügyész ellenzését mellőzve — azonnal szabadlábra helyezte a szerencsétlen asszonyt.

— Megcáfolt hír a dohányárak újabb fel-emeléséről. Az egyik déli lapban az a hír jelent meg, hogy november 4-én újból 60 százalékkal emelik a dohányárakat, erre vonatkozólag a dohányjövedék igazgatósága kijelentette, hogy a dohányárak újabb emeléséről terjesztett hír a valóságnak nem felel meg.